

BCU Cluj / Central University Library Cluj

(XLIII.)

A Tsászári és Királyi Felség' Kegyelmevel

Indúlt BÉTSBÖL Kedden 2. Juniusban. 1795.

*Békefséges falatokkal spékelt háborus tekin-
tetek.*

A' *Politicus Chouánsok*, a' mai Ujjság-írók, tsak búkálnak az igazság' háta' megett, mint a' Rojálista *Chouánsoknak* haramia maradványai, a' *Vendei* ország-úták megett. — Háboru van e'? — Békefség e'? — vagy pedig fegyver-nyugvás? — még tsak ennyit sem tanulhat-ki az ember tollök: — s-hat a' jövendőről, ugyan hogy lehetne valamit ki-sajtolni belőlök? — Mit tsinál a' *Spanyol*? Mit gondol a' *Sárdus*? Hol leg zavarosabb a' viz, hogy az *Anglus* kövérebb halakat foghasson? Meddig érkeztek már az *Orosz* seregek? Hány milliókat érő éltető-állatokat, p. o: malatzotskákat, vajjat, sajtot, s-több e'-féleket, requiráltak-el már eddig, a' nadrágtalan *Frantziák* a' nadrágos *Hollandusoktól*? Mennyire törhette-meg a' *Prussus* Udvar a' *Német* Rendeknek ajánlott békes-

séges útakat? Hova kézzitti a' *Dánus* sietve a' hajós fereget? Mit szoll a' Török a' Prúfsus békeféséghez? — mind ezek olyan kérdések, a' mellyekre még most bajóson felelhetnek valami bizonyost az Ujjság-írók.

Valami 2 hetektől fogva igen tsudállatosok kivált a' *Hollandiai* tudositások. — Egy *Rotterdami Politicus Chouáns* azzal biztattya az olvasókat, hogy 4 hetek múlva leg fontosabb történetekről fogunk tudositatni. A' bámulásban és tsudálkozásban egészfszen kövekké fogunk változni. — Tsak rajta tehát a' mi Olvasóink is! — el ne kéfsenek valahogy az Ujjságokért való elő-fizetéfsel, hadd küldhefsük mi is folytában az Ujjságokat. Négy hetek alatt olyan ujj-ságokat hallunk azt mondgya a' *Rotterdami Chouáns*, hogy kövé válunk a' nagy bámulásban. — Pedig 4 hetek alatt ki-telik a' fél-efztendei ujj-ságokért való elő-fizetésnek ideje. El ne kéfsünk tehát az elő-fizetéfsel! A' ki valahogy sajnálni találná (a' mit nem vélünk) az 5 forintokat egy fél efztendőnyi ujj-ságért, tsak azt gondolja-meg, hogy mit ír a' *Rotterdami Tudósító*. — *Sapientia satis!* *) — hanem, hogy a' doigra ismét vízfza térjünk — —

A' *Déli* kellemetes szelek el-tsenedesedtek a' *Spanyol* békeféséges hírekkel, sőt az ujjabb tudósítások szerént, a' *Spanyol Udvar* ismét egész erővel akar hozzá kezdeni a' háboru-folytatásához. — A' *Sárdinai Király* tartományaiban már gyulaladoz az idei táborozásnak tüze. A' *Turini* hír-adasok szerént minden *Piemonti* posztokon el-kezdődtek az apróbb ölfzve-tsapások. Április' 29-dikén a' *Nizzai* határszélben körül-vettek a' *Sárdusok* egy Frantzia posztot, és egészfszen el-fogták. — Április' 30-dikán 400 *Piemontiak* 1000 Frantziát rámadtak-meg, és minekutánna 50-vent meg-öltek, 50-vent pedig el-fogtak vólha, a' többit a' velek lévő bé-sózott hufsal terhelt 17 ölfzvérekkel és 4 lovakkal együtt, meg-fzalafz-

*) Ez a' jelentés a' modi szerént az ujj-ság' végire tartozott vólna: de azoknak akartam az eleire való tételivel kedvezni, a' kik az Ujjságoknak tsak az elejit szokták olvasni; hadd láthafsák ezek is, mivel biztatsón bennüket a' *Rotterdami Tudósító*.

tották. — A' Frantziák is ki-nyomták volt előbb *Mondovi* mellett egy *Piémonti* posztot, hanem ennek az után segítsége érkezvén, végre az ellenség itt is hátat adott. Több mint 30 Frantzia veszett-el. A' tsata fél nap tartott. — Május' 7-dikén éjtzaka hasonló-képpen reá rontott az ellenség egy *Piémonti* posztra, és azt egész a' munitziós posztig vízfza kergette, hanem itt egy *Montferati* Batalion ujj erővel elene álván az ellenségnek, ötet vízfza igazította. Egy *Piémonti* Kapitány néhányad-magával fogságra esett a' Frantziákhoz; egy Frantzia tiszt is oda, néhányad-magával a' *Piémonti*akhoz. — Az *Aostai* Hertzegségben Május' 12-dikén a' leg keményebb zivataros időben ütöttek a' Frantziák a' *Piémonti*ak' posztyára, és azt majd egészfzen el-fogták ugyan; hanem, a' hátrább álló posztok csak hamar segítséget kapván, reménség vagyon, hogy az ellenség nem nyomulhattott előbb.

H o l l á n d i a.

Melly keveysé járjanak már most a' Frantziák kenyérrel és kalátszal a' *Belgák* után, minekutánna magokat közzükbe jól bé-fészkelhették, bizonyittya egy pár szóval a' következő történet: — A' napokban egy jelentést tettek közönségesse a' *Frislandiai* Képviselek, szabatságot adván a' lakosoknak a'-felől, hogy a' Frantziáktól az Afsignátákat a' nékiek tettöz árran el-vehefsék; s-ha az után azokat magoknál meg nem akarnák is tartani, a' Provintziális kafsába beadhattják, minden *Livrányi* papirofsért 4 *Stibereket* nyervén vízfza pengő pénzben érettek. — „Tudtára esvén ez a' dolog a' Frantzia Komendánsnak, azonnal egy levelet írt a' *Frislandiai* Képviselekhez, mellynek ilyen fóрма a' foglalattya: — „

„ *Datum Északi Tabor; Első Osztály. Szabatság! Egyenlőség!* A' *Leuwardeni* fő hadi szállason, *Floreálnak* 14-dikén; a' Frantzia Respublikának 3-dik esztendejében. *Thierry Gáspár,* *Frisiának* Komendánsa: — a' *Frisiai* Képviselekhez. „

„ Egy bizonyos Proclamátzió, melly által meghatároztatik, hogy a' Frantzia Respublikának egy

Livrája, *Afsignátában* csak *4 Stibert* érjen, ebbőltem olyan rébellis dolognak tettük, hogy én annak egy constitutziónalis Hatalomtól való eredetét, magammal el nem hitethetem. Ez mind nem emberiség; mind pedig gyalázattá vágyon a' Frantzia Nemzetnek. A' *Frislandusok* tehát, a' kik csak kevés idővel is ez előtt, minket mint szabadítókat méltán úgy néztek, már most meg-vetnek! Nekem az én fegyveres pajtásimba bízni fzerentsém lévén, ezt meg nem engedem. Azt a' háládatlanságot ugyan el-kövehetitek, hogy a' *Kereskedők*' bizodalmat, mellyet azok a' mi Afsignátáinkba helyheztetnek, meg-tilthattatok: de, hogy azoknak bésit *4 Stiberekre* le-gráditsozzátok, azt néktek én is meg-tiltom. Ez az általatok meg-parantsoltatott uzsorázás, igen terhesi azokat a' katonákat, a' kik vért ontottak ezért, hogy a' ti tartományotokba bé-jöhessenek, a' hova ti őket annyira ohajtottátok. El-hízem én azt, hogy Frantziák is vóltanak olyanok, a' kik az Afsignátákkal való fizetésben gondolatlanságot mütattak: de ezért nem engedhetem-meg, hogy ti az én Nemzetemet azzal beftelenítsétek, hogy az ő pénzt, igen kitsit vagy éppen semmit erőnek lenni erőfsítsétek. — En ezen érzékeny motsoknak túnya nézője, telyefséggel nem lehetek; mellyhez-képpest mint katonavezér parantsolom, hogy előbbeni jelentéseket egy új Proclamátzió által semmivé tegyétek. En pedig a' történt dolgot Generál *Magdonaldnak* és a' Frantzia Biztosoknak haladék nélkül tudokra adván, meg fogom töllök tudokolni: miként viseljem ez után magamat hozzátok. „

Honnét vette légyen az a' hir a' fundamentomát, hogy a' *Prussus* Királytól *Hágaba* Követ érkezett volna, így ír rolla egy *Belga* levél: — „Nebány napokkal ez előtt egy tizt érkezett Frantzia Generál *Moreaut*ol valami Követtséggel a' *Belga* Rendekhez. Béres székérben jöven a' tizt, s-valami történetből *Kokárdáját* is el-találván vesztetni: ezért némellyek ötet *Prussus* tiztnek tartották lenni; sőt éppen annak a' *Meyeringknek* nevezték-el, a' ki *Báfelből* a' békefséges Követtséggel *Berlinbe* küldetett vólt. Ebből *Fármaztak* vólt egyszeriben azok a' hirek, hogy a,

Prufusok Holláudiában ismét meg akarnák magokat félszkelni, s. a. t. Az után világofságra jött ugyan a' meg-tsalattatás; de még is foka vagynak, a' kik az után is valóságnak hírelték lenni a' dolgot, leg alább annyit meg-nyervén vele, hogy a' *Hollandus* tiszteket erősen el-idegenítették a' szolgálattól, kik közül már tsak eddig 960-non kértek absitot. Hanem más részről a' *Belga* Kép-viselők magok is okai a' dolognak, a' mint-hogy nemes indulatot akarván mutatni, a' szolgálatból ki-lépni szerető tisztekek penziót ígertenek, mellyel őket olyan állapotba helyeztették, hogy a' dolognak ki-menetelit szolgálat nélkül, mint *otiosus spectatorok*, el-várhafsák.

A' hadi készületek a' *Rénus* és tenger között elevenednek. — *Dünkirchen*, *Nieuport*, *Ostende*, erőfsítettnek. — *Brüsselen* minden hadi eszközöknek, ágyuknak, puskáknak, s-más minden fegyvereknek műv-helyei nagy szorgalmatofságban vagynak. — *Strafsburg* és *Bázel* között egy számos Frantzia fereg gyül öszve. *Pifche* grü *Hünningennél* vagyon. — Véle által ellenben innen a' *Rénuson* Báró *Alvintzi* is meg-érkezett az *Austriai* kórdonnak meg-visgálására.

Holláudiából. — Az *Ánglusok* többire minden Hollándus kikötő-helyeket bé-zárva tartanak. — *Abbe Sieyes* és *Reubel* a' Frantziák részről, a' *Batavusok* részről pedig, *Petrus Paulus*, *Estevenon*, *Pous Mátyás* és *Huber*, a' Frantzia és *Batavus* Nemzetek közt való *Defensiv* és *Offensiv* Szövetséget, Májusnak 17-dikire viradó éjtzaka meg-kötötték. A' Szövetség 24 punktumokból áll, és hosszabb hogy-sem most ide írhatnók. A' summája ez: — A' Frantziák független Nemzetnek ismerik a' *Batavus* Nemzetet, és vele *Defensiv-s-Offensiv* Szövetséget kötnek. *Ánglia* ellen erejeket egyesítik, és szározon s-vizen együtt dolgoznak. *Venlón*, *Mástrichton*, *Hollándiai Flándrián*, és a' *Mósa* jobb és bal partján lévő erőfségeken kívül, egyebet mindent vízfizra adnak a' Frantziák a' *Belgáknak*. Ezek 100 millió *Hollándus* forintot fizetnek hadi költségül a' Frantziáknak. Most 25 ezer Frantziák maradnak a' *Belga* városokban örizeten. A' *Traktánnak*, 10, vagy leg feljebb

20 napok alatt *Párisban* költsönösön álta kell tserélődni, „

A n g l i a.

London. Május' 12-dikén: — „*Lord Lauderdale* azt a' kérdést tette az utóbbi ülésben a' *Parlamentom'* elibe, hogy: valyon *Frantzia* ország már most, minekutanna egy néhány *Europai* Hatalmaságokkal békefséget kötött, olyan állapotban vagyon e', hogy *Britanniával* is, a' meg szokott békefséges és barátságos függésben lehessen? — *Lord Grenville* azt felelte, hogy ő eleget fog ezen kérdésnek tenni, mi-helyest az a' *Parlamentomban*, annak módja szerént elő hozattatik. Meg-határozottatott tehát, hogy a' *Lauderdale* kérdése Május' 28-dikán vétetődgyék vizsgálás alá.

Ez után elő hozta a' *Norfolki* Hertzeg, az *Irlándiai* Vice-Király' *Fitzwilliam'* visszsa-hivattatásáról szolló projectomot, azt kívánván, hogy a' *Fitzwilliam*, és a' *Ministerek* közt folytatódott titkos levelezések, a' mellyek az ő visszsa-hivattatására alkalmasofságot szolgáltattak, terjesztsenek a' *Parlamentom'* elibe. Hofzfas beszéd által támogatta *H. Norfolk* a' maga állítását. — „Ennek a' *Lordnak* betsülete (úgy mond) kotzkára tétetődött: pedig egy *Britanniai* *Pair* előtt, az életnél dragábbnak kell lenni a' betsületnek. *Pitt* Ur ugyan az *Amérikai* had után, a' *Király* és nép által, a' *Státus'* kormányára emeltett, és valosággal meg-vayon az az érdeme, hogy a' *Nemzetnek* méjjen meg-hanyatlott hitelitt, ujra helyre állította, s-a' maga posztyain a' leg terhesebb körülállások között tisztetségben meg tudott maradni: hanem, a' *Frantziák'* jó kezdetü, de ifzonyu következésü szabatságának még-böltsőjében való meg-folytatása iránt esett öfzve-esküvéstől fogva; és az ólta, a' mi ólta a' *Minister* az országban hamis lármát fuvatott, s-közönségesen szólva ezen egész háboru alatt, leg alább ő elötte (*H. Norfolk* előtt) ugyan, a' *Minister'* tekintete erősen alá szállott: Ide járul már most az az ő gondolatlan lépése, hogy az *Irlándusok'* kedvesit, *Lord Fitzwilliamot*, az ő *Adminisztrációjának* leg ditsöfségesebb úttýárol visszsa-hivat-

ta. Az oda való Parlamentom, olyan reménsséggel ígérte a' nagy summákat, hogy a' Catholicusok már végre, az ellenek szolló törvényeknek nehéz terhe alóll felszabadittatnának; de egyfizeriben meg-tsalattak ezen reménsségeken. Ez által a' két atyafias országok közt való kapots, ketté szakadott. Oly nagy szerentsétlenség, mellyhez, a' maga szomorú következéseire nézve, a' vizen vagy szározon való akar melly nagy vesztés sem közelíthet. Vagy a' Vice-Király visszsa-élt a' reá bízott hatalommal, és hibás; vagy pedig a' Ministerek nem tselekedtek okoson.

Gróf *Coventry* azt tudakolta, hogy: — „ugyan mi tzelja lehet ennek a' *Lauderdale* projectomának? A' Királynak hatalma vagyon (úgy mond ő) a' maga tiszttyeit a' szolgálatból ki-tenni: és a' Parlamentom nem járhat annak utánna, ha csak a' Kabinér' titkait ki nem akarja nyilatkoztatni. Egyéb aránt is *Fitzwilliám* el-vádoltatva sinsen, s-betsülletes *caracterrel* hivattatott haza. Következés-képpen, a' tsendefségre nézve hasznosabb lenne, ezt a' dolgot elalunni hagyni. — Maga Gróf *Fitzwilliám* megmaradott azon kívánsága mellett, hogy az ő levelezései a' Parlamentom' elibe terjesztetödgyenek: nem azért ugyan, hogy a' titkok fel-fedezödgyenek, hanem csak annyira leg alább, a' mennyiböl világosságra jöhet az, hogy az ő tselekedetei *Irlándiában* nem csak igazságosok, hanem érdemesek is voltak: — Gróf *Mansfield* úgy ítélte, hogy a' Constitutzió által bölts tzelokból a' Királynak jus adattatott arra, hogy Státus' tiszttyeit tehessen, és azokat hivataljaikból kibotsáthassa. Leg több, a' mit *Fitzwilliámnak* ezen történetiböl ki lehet hozni, az, hogy ő és a' Ministerek, a' magok principiumjaikra nézve, együtt nem egyezhettek-meg. De nem is lehet a' *Politikában* valami egész bizonyost (*certitudót*) keresni; itt a' *probabilitással* (azzal a' mi valóságnak tettzik) kén-telenek vagyunk meg-elégedni. Ennek felette, még az *Irlándtai* Parlamentom is fére tette már ennek a' történekek szorosabb meg-visgálását. Van ugyan a' Parlamentomnak, az igaz, jussa ahoz, hogy a' döl-

goknak okát kérdgye: de szükség egyfzersmind, hogy a' Kabinéthoz is *discretus*sággal viseltessék. — „Éz a' ki-fogás az az örökké való pais (mond Gróf *Güilford*) a' melly megett a' mi Ministereink magokat el-rejtik: de a' Parlamentom' kötelelsége arra vigyázni, hogy kettős sziv és hamiság is el ne dugattassék alatta. Reméllem én annak az dőnek bé-következésit, a' midőn mi ezeket, világofságra hozni, és számadásra vonni fogjuk. „

Gróf *Moira* ilyen formán beszélt: — „Ő úgy gyanakodik, hogy a' Ministerek a' *Fitzwilliam* levelezésit, a' magok ki-mentése végett nem akarják elő adni. De egy Vice-Királynak visszsa-hivattatása, sokkal más dolog, mint egy Status-Secretáriusnak vagy Követnek visszsa hivattatása. *Fitzwilliam* olyan *instruczióval* botsáttatott vólt el, a' miben az Országgló-fzék is *egyvet-értett*vólt. S-még is ő, a' midőn ez szerént tselekeznek, s-a' mikor nevezetesen a' *Catholicusok* ellen szolló törvényeket el akarja törteni, akkor haza hivattatik. Közönségesen szollva, *Irlándiában* ezerszer több reformálni való dolog vagyon, mint *Ángliában*; még is az az ember, a' ki ezt leg jobban tökéletesithette vólna, az *Irlándusoknak* tsak nem bálványok, töllök el-ragadtatik, és minden meglévő reménségek semmivé tétetik. *Irlándia* meg-tsalatott, és a' köz jó kívánnya, hogy ennek okai a' leg méjjebb buvó jukakig meg-visgáltassanak. „ — Ezen szokért meg-intetett *Moira*, hogy tartsa a' rendnek határjai között magát. Az után így folytatta beszédgyitt: — „Még ugyan nem gerjedett *Irlándiában* femmi támadás, de félek, ne hogy olyan gyűlölség verjen gyökeret az *Irlándusok'* sziviben, hogy azt a' izomfédot, a' kinek principiumitol annyira tartunk, az első leg jobb alkalmatofsággal segítségül fogják ellenünk hívni, ha a' *Britanniai* Országgló-fzék be-tsüllettel nem bánik velek.

Lord *Westmoreland* nem tehette-fel *Pittről* azt a' politika nélkül való lépést, hogy a' Koronatziókori Királyi szokott esküvés ellen, melly szerént ez

a' *Romai* székkel való foha meg nem békélésre, és az *Angliai* Ekklesia ditsőségeinek oltalmazására, magát le ízokta kötelezni, egész szabatságot ígért volna a' Catholikusoknak; a' mint vele együtt az *Irlándiai* Protestánsoknak gazdagjai is így gondolkodnak. — *Fitzwilliam* azzal mentette továbbá a' maga tselekedetit, hogy ő ez által éppen abban az időben igyekezte az *Irlándiai* Catkolicusokat *Britániának* javára megnyerni, a' midőn a' Frantziák *Hollandiát* el-foglalván, 36 első nagyságu Frantzia hajók vóltanak az *Anglus'* partok mellett.

Lord *Grenville* egész erejéből ellene szegezte magát a' *Norfolk* projectomának, azt erősitvén, hogy az által a' *Constitutzió* is meg-bántódnék. — „Minden tiszttyei a' Státusnak meg-esküsznek (úgy mond) a' halgatásra. Az ő hiteknek meg-szegésire kénfzerítsük e' tehát őket? A' Király úgy botsáttya-el a' maga szolgait, hogy az ő el-botsátásoknak nem adgya okát. A' *Britanniai* Ministériom ne váljon Frantzia Köz-jóra ügyelő *Commiszió*vá, és a' *Britanniai* *Senatus* Frantzia *Convente*. Egyéb aránt is rozf következései lehetnének a' dolognak, ha az *Angliai* Parlamentom, az *Irlándiai* Parlamentom' végzésivel ellenkezőt határozná iránta. „

Igy folyt még fokáig a' vetélkedés. *Lauderdale* utoljára egy hoszszu ditsérő beszédet mondott-el a' *Fitzwilliam'* magaviseleteiről. — Végre hajnali 2 órakor voxolásra kerülvén a' dolog, 75-tel vóltak többen a' *Felső Háznak* azok a' tagjai, a' kik azt vitatták, hogy nem kell elő kivánni és meg-visgálni a' *Fitzwilliam'* és a' *Ministerium* között folyt titkos levelezést.

Májusnak 14-dikén, a' *Walliai* Printz ház-tartására és adofságainak le-fizetésire kívántató költséget terjesztette *Pitt* az *Alsó Ház'* elibe. — A' *Cornwallisi* esztendei jövedelme a' Printznek 13 ezer Font *Sterling* (130 ezer Forint.) Ehez még 125 ezer font *Sterlinge*ket (1 millió 250 ezer Forintokat) kívánt térteni *Pitt*. Eddig 60 ezer font *Sterlinget* fogott a'

Printz a' Királyi Udvari Kátsából. Az a' 'summa tehát, a' mellyel *Pitt* most a' Printznek esztendei költségét neveltetni kívánja, 65 ezer font Sterlingekből (650 ezer Forintokból) áll. A' drága kövekre, gyöngyökre, s-több minden egyéb lakadalmi készületekre tett költség, valami 28 ezer, a' Printz' lakhelyiinek, a' *Carltoni* palotának ki-készítése is 25 font Sterlingekbe (a' kettő együtt valami 530 Forintokban) tölt. A' *Wallisi* Printzének is jó szívvvel lehetne hólta-napjáig 50 ezer font Sterlingeket (fél millió Forintokat) rendelni minden esztendőre. — A' Printz' egész adótságát valami 620 vagy 630 ezer font Sterlingekre (6 millió 300 ezer Forintokra) tette *Pitt*; úgy itélvén, hogy ennek lassanként való le-fizetésire, a' *Cornwallisi* jövedemnek, s-a' 65 ezer font Sterlingeknek is egy részit, reá lehetne esztendőnként fordítani. — A' vetélkedések ezen dolog felett is hajnali 1 óráig tartottak, a' midőn végre a' Voxolásban, *Pitt* ellen 100, mellette pedig 241 votumok lévén, az ő projectomai helybe hagyattak. — Ezeket a' költségeket úgy határozta-meg *Pitt*, mint-ha a' Printzen semmi adótság nem fekszen; és az ő adótságainak meg-fizetésire kívántató summa is a' háztartásból vonatik-el esztendőnként. Mi némű eszközök által akadályoztatik az meg, hogy a' Printz több adótságokat ne tegyen, még ez nem bizonyos. Némellyek úgy vélik, hogy közönségesse fogna tététődni, hogy a' Printznek több adótságait a' Státus nem veszi magára.

Az *Irlándiai* Parlamentomban *Dublinban*, azt a' fontos projectomot terjesztette *Grattan* a' Parlament' élibe, hogy a' R.Catholicus Jobbágyoknak a' Fő Tanácsban és a' Státus-hivatalokban, helyet kell adni. — A' vetélkedések e' felett 17 óráig tartottak egy folytában. — A' Projectom mellett végre 84, ellene pedig 155 voxok voltak. Melly szerént már egészszenn fűstbe mentek a' *Fitzwilliám* igyekezetei. — Zenebonának támódása gyanittatván, az alatt a' katonák tegeyverben állottanak, de nem bomlott-meg a' tse-
n-
séség.

Későbbi levelek írják, hogy a' tsendeftség ugyan egész-fzen helyre állott *Irlándiában*, hanem *Grattan* nem akar addig nyugodni, míg fel-tett tzélját végre nem halytotta. Az utóbbi vetélkedéskor ilyen szókkal rekesztette-bé betzédit: — „A' Világnak és a' Catholicusoknak a' Vallás-beli elő-ítéletek, és a' politika által való el-nyomattatástól lejendő meg-szabadulása, a' Gondviselésnek és az emberi természet' rendbe való szedettetésinek Tanáttságában, el vagyon végeztetve. Az az idő, a' mikor ezt *Irlándia* meg fogja tapasztalni, már nem mefszje nagyon.

* * *

Az *Ánglusok'* Haj-por Contributziójáról még eddig nem jegyzettük volt meg, hogy a' kinek kettő-nél több leánya vagyon, akár hány legyen, csak annyit fizet a' fejek' bé-lisztezéséért mint-ha csak 2 leánya volna. — A' kit rajta érnek, hogy a' *Haj-por Contributzió*nak meg-fizetéséről a' más bizonyság' tzeduláját mutatya elő, 300 forinttal büntettetik. — A' ki haj-por-bizonyság' tzedulát tsinál, fel-akasztatik. — *Pitt* csak 200 ezer font Sterlingre tette volt az egész országban ezt az esztendőnként bé-jövő haj-por-taxát: de úgy mutatják a' környülállások, hogy 1 millió Sterlingre (10 millió Forintra) is fel-megy; mivel csak azért, a' mi *Londonban* bé-jön belölle, már meg igérték a' 200 ezer f. Sterlinget.

Proféta *Brothers* szorofs rántzra való vonattatás után, bomlott elméjünek lenni jelentetett; mellyhez képpest az Országló-szék' költségén egy magános bolondok' házába záratott.

A' *Londoni* Magistrátus egy Commiszió által azt igyekezi ki-tanulni, mi által okozdgyék az eleség-beli szükseg? s-hogy lehessen elejit venni? Váltak, a' kik azt projectálták, hogy a' közönséges bálázásokat egy egész esztendőnek le-folyta alatt meg kelene tiltani. — De ez a' projectom leg kifsebb hely-be-hagyást sem talált az *Aldermannok* (a' *Vének*) előtt, a' kik között a' vendegéskedések tsupa példa-

beszédde vállván, azok nélkül élni telyefséggel nem találják jónak lenni.

Az 1793-dik esztendőnek tavaszfától fogva 18 hónapoknak le-folyta alatt, olly külömb-külömb-féle egyfzermáfszor hórdattak által az *Ánglus* feregek a' *Belga* és *Hollandus* vidékekre, hogy azoknak mennyisége és ereje ugyan, az *Ángliai* Hadi Secretárius' dolgozó szobáján kívül, talán sohol másutt valóssággal esmáretetésé nem lett. Eppen ilyen kevésé lehetett azt is meg-tudni, hogy ezen *Ánglus* feregae, meg-ölettetteköl, febefeköl, invalidusoköl, és meg-haltaköl aló vesztése azok alatt a' 2 esztendök alatt mennyire ment? Most pedig már az egész *Ánglus* gyalog sereg 130 transport hajókon az *Ánglus* partokra fzerentsésen haza! érkezvén, a' haza érkezett lelkeknek egész számát, az aszfzonyokat és a' táborhoz tartozó minden nemü embereket a' katonákkal együve számlálva, hitelesen 18 ezer fejköl írják állani. — Az első csoportnak meg-fzemlélésire, a' *Wallisi* és *Torki* Hertzegekkel együtt a' Király is meg-jelent volt *Greenwichnél*. — A' mint némellyek írják, igen le-botsátkozva töltötte a' Király idejét a' Gárda-beli katonákkal; kezet nyúlytott nékik, és egy fél *Koronást* adatott mindeniknek.

E d e n, vízfza érkezett Frantzia országból *Londonba*, a' nélkül, hogy a' reá bizatott követségét tökéletetésre vihette volna. Az *Ánglus* tengeri hajós katona hadi fogjoknak költsönös vízfza-tserélésire sem állottak rea a' Frantziák.

N é m e t O r f z á g.

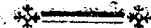
Gróf *Mojean* nevü *Máintzi* Választó Papi Fejedelmi Oberster, az engedetlenségért és *insubordinatioért* halálra sententhaztatván, a' feje Májusnak 18-dikán a' *Königsteini* várban el-üttetett.

Gróf *Lehrbach* *Münchenből*, és Báró *Hardenberg* *Báfelből* Májusnak 23-dikán *Frankfurtba* érkeztenek.

Ez nap (23-dikban) terjesztetett a' békefésre nézve egy nevezetes Tsászári Decretom a' *Regensburgi Német Diéta'* elibe, melly Majus' 19-dikén költ *Bétsben*, és ez a' summás foglalattya: — „

„Közönségesen tudva-lévő meg-történt dolog, hogy a' Frantzia nemzet és Prusziái Király, mint *Király* és *Brändenburgiai Választó Fejedelem s-Német Rend* között, *Bázelben* magános barátságos és békefésés Trakta köttetett, és Áprilisnek 5-diken mind két résznek telyes hatalmu Követei által al-írás által meg is erőfittetett légyen. Az óta pedig a' 12-dik *Artikulusba* bé-foglaltatva lévő helybe-hagyás (*ratificátzió*) is tökéletességre vitettetett. Soha nem tettett a' Tsászári Felség előtt sürgetőbb dolognak, mint most, magát a' Választó Fejedelmekre, Fejedelmekre, Státusokra, és az egész Német Közönségre nézve, a' leg lehetősebb és egyenesebb nyulvánsagofság szerént, ki-jelenteni, rész szerént némelly Félelmeknek és kétségeknék, a' mellyek talám a' dolgoknak tulajdon-éppen való nem tudásából, hibás értelemből, a'-vagy az emberi értelemnek és szívnek az ő Felsége leg tisztább és egyenes tzelja iránt való járásából származtak, el-hárítódásokért, rész szerént pedig és kivált-képpen abból a' bizodalomhoz viseltető atyai tzelből, hogy ő Felsége, a' Választó Fejedelmekkel, Fejedelmekkel és Státusokkal, az ő Patriotismusokba és az ország Constitutziójával meg-egyező olyan igyekezeteikbe vetett bizodalommal egyesülhessen, a' milyeneket azoktól a' mostani fontos Gyüléseknek alkalmatofságával, a' Német Constitutziónak Jussai, a' Státusok szabatságának Systemája, s-az egész Német Státusnak függetlensége és méltósága, kívánnak. „

„Ő Felsége a' Constitutzióhoz és annak fenn-tartatódásához viseltető hivségít, s-a' Kedves Német Haza' közönséges javának elő mozdítására meg-mutatott gondal telyes szorgalmatofságát, magános tse-lekedeteknek elő-hozásával bizonyítani, nem gondolja szükségesnek lenni, a' mint-hogy az ő Felsége or-

száglásának kezdetitől fogva való részről nem hajló meg-
vizsgálása, igen meg-nyugtató bizonytságot mutat elő,
a' mellynek, a' *Fő Hertzeg* Ház által tétetett rend-
kívül való áldozatok, leg jobb kezelsei lehetnek. „

Elő hozza továbbá ő Felsege, mi némű próbát
tett légyen, a' múlt Ferbruárius' 14-dikén költ je-
lentése által, a' Német Diétának 22-dik Decembéri
végzésivel meg-egyezőlög, a' *Berlini* Udvarnál a'
békefség' úttjának meg-nyittása végett — s ezen
jelentésre Fébruarius' 26-dikán mi némű választ vett
légyen.

„A' *Prussiai* Ministerium által ezen Tsászári je-
lentésre Fébr. 26-dikán tétetett felelet, (igy követ-
keznek továbbá a' Ts. jelentés' szavai) Mártzius' 14-di-
kén érkezett-meg a' Tsászári Udvarhoz. Ebben, há
szintén egy részről, az a' Tsászári Felsegtől is hely-
be hagyatott ki-fejezés, a' melly a' Német Diéta'
végzésiben ilyen szókkal vagyan: „ a' Birodalmi
fundamentalis Constitutziójával, kivált-képpen pedig
a' *Westphaliai* békefségnek tzéljával meg-egyező,
igafságos, el-fogadható, és illendő bekefségnek a'
Német Rendek' által való közönséges ohalytása „ —
tsak úgy fordul is elő: mint egy szenvedhető bekes-
ségnek ohajtása „ — tsak ugyan más felől, a' fele-
let' más részinek tsendes meg-fontolása után is, nem
találja-fel ő Ts. Felsege abban azt a' segitő és meg-
nyugtató indulatnak ki-fejezésit, a' mellyet ő Felsege a'
békefségnek elő-mozdítására, olly igen kívánt és re-
méllett volna: midőn azonban *Prussus* Minister *Har-*
denberg, tsak kevés napokkal az után, egy 28-dik
Februáriusi ujj telyes hatalmu biztosí levéllel, és té-
lyes hatalmu Ministeri tulajdonsággal, *Berlinből* Bá-
s e l b e, a' meg-holt Gróf *Goltz* által el-kezdett bé-
kefséges Traktának tökéletességre való vitele végett,
el-útozott — a' mint ennek következése már eléggé
tudva vagyon. „

„A' dolgok' előbbeni folyamattyában ezen magá-
nos meg-békéllés által okozódott fok tekintetekre nézve
nagy változásokhoz-képpest, az ő Tsászári Felsege'

jó indulatból származó meggyőződése s vélekedése szerént, sürgető szükség már most az, hogy a Választó Fejedelmek, Fejedelmek, és Rendek, a Birodalom-beli közönségesen ohalytott békeféségnek előmozdittása' és siettetése végett, a *Westpháliai* békeféség és Tsaszár-választás-beli *Capitulátzió* által nekik adatott jus szerént, egy, de a lehetőségig ktsiny számu, a békeféséges traktálásra öfzve-gyü-lendő Birodalom-beli Deputatziónak ki-nevezése, a Deputatusoknak adandó közönséges telyes Hatalomnak, az ő Subdelegátusaiknak rendeltetendő magános telyes Hatalomnak, végre a Deputatusoknak adandó, szokásban lévő, a békeféség' matériáját és a traktálás' módgyát (*materiate pacis et modum tractandi*) egészfszen magában foglaló *Instructzió*nak meghatározása felett, patriótai egyefségben és minden magános veszekedéseknek fére-tevésivel való országos tanátskozáshoz kezdgyenek, és így továbbá mind ezekről, a Német Hazának javára tejendő végzéseiket, ő Tsászári Felsége' elibe terjefszék, a' mint az ide tartozó materiák már nagy részint, a' régibb országos Actákban el-készülve fel is találtatnak. „

„A' midőn azonban ő Felsége ezen országos végzést sietve és az országoknak Fejéhez illendő ohajtásai várja: az 1790-dik beli *Leopoldina Capitulatzió*nak egy toldalékja szerént, meg-marad a Választó Fejedelmeknek, Fejedelmeknek, és Rendeknek tsak ugyan az a jusok, hogy ezen ki-nevezendő Országos Deputatzió kivül, a' békeféséghez bé-folyó magok' ügyes-bajos dolgaikra nézve, tulajdon Követtyeiket is el-küldhefsék: de a' kik, az 1709-dik beli 18-diki I-ső *Josef* Commissionale Decretomának helyes kifejezése szerént „a' Tsászári Felségtől a' Birodalomra nézve, szükséges-képpen meg-intetnek, hogy a' nekik adattatandó telyes hatalommal (a'-hogy más időkben is már meg-esett) ne bánnyanak ismét úgy, mint-ha sem magok nem *Országos Rendek*, sem pedig azok a' tartományok, a' mellyekért, és a' mellyeknek igafságokért a' traktálás leszen, nem *Országos*

Tartományok volnának; hanem úgy bánnyanak, hogy mind ebből, mind pedig minden más magok' és magokhoz tartozok' tselekedeteikből, a' Tsászári Felséggel és a' *Romai* birodalommal való öszve-kötődések, a' mellyen t. i: az ő Felsősegek és boldogságok mint fundamentomon fekszik, meg-ismertettetésék.

T u d ó s i t á s.

A' *Borbélyi* Tanításoknak, melyeket *T. Rátz Sámuel* Ur, a' Szabad Mesterségeknek Philosophiának, és Orvosi Tudománynak Doktora, Pesten a' Physiologiának közönséges és Rendes Professora, a' Királyi Tudományok Universitátságának Rectora, s. a. t. ki adott: már mind az *Első Darabja*, az Anatómiáról, Physiologiáról, Pathologiáról, Materia Medicáról, Chirugiáról, és Báliaságról, mind a' *Második Darabja* a' Törvényes Orvosi Tudományról, és az Orvosi Politziáról, a' fajtó alól ki szabadult: és táltatik, vagy magánál a' Nagy érdemű *Szerző* Urnál, vagy *Trattnernél*, Pesten. A' két Darab' árra 2 for.

* * *

Magyar Ország.

Egy *Pofon* Vármegyei jeles nemes ifjú *Saaghy József* Ur, a' ki az utolsó Török háborúban a' Szerviai szabad feregénél szolgálván, tulajdon érdemei által fő hadnagyságra lépett, és minden elő fordult alkalmatóságokban ditsiretufen vifelte magát, hanem bizonyos okokra nézve hadi szolgálatytyárol lemondott; most Ő Felsege kegyelmes rendeléséből a' *Wurmser* Huszár regementjéhez fog all-hadnagynak menni.

P. B.